

شیوه‌نامه حمایت از برگزاری رویداد شب علم در دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی-پژوهشی کشور

مقدمه

رویداد شب علم با هدف ارائه دستاوردهای دانشگاهی به عموم مردم، توسط جامعه دانشگاهی به زبان ساده و جذاب به نحوی که برای عموم مردم قابل درک باشد و به گسترش تفکر و طرز فکر علمی و علاقه‌مند کردن مردم به علم و فعالیت‌های علمی منجر شود، برگزار می‌شود. در این راستا به استناد تبصره ۱ ماده ۳ دستورالعمل حمایت از فعالیت‌های ترویجی مصوب هیئت امنای بنیاد ملی علم ایران در تاریخ ۱۳۹۹/۰۸/۱۷، از رویداد شب علم در دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی کشور توسط بنیاد ملی علم ایران مطابق شرایط زیر حمایت می‌شود.

ماده ۱: تعاریف

بنیاد ملی علم ایران: مؤسسه‌ای دولتی است که از سال ۱۳۸۲ و با تصویب اساسنامه در شورای عالی انقلاب فرهنگی، فعالیت خود را آغاز نمود. این بنیاد با رصد تحولات بین‌المللی عرصه علوم و فناوری، جهت دادن نیاز شتاب‌دهی به فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی محققین و دانشمندان ایرانی در مسیر ارتقای ارزشمندی علم در جامعه، پیشبرد مرزهای دانش جهانی توسط دانشمندان ایرانی و نیز زمینه‌سازی خلق راه‌حل‌های بدیع برای حل مسائل کلان کشور را دنبال می‌کند.

مهم‌ترین اولویت‌های برنامه‌ای بنیاد، حمایت از پژوهش‌های علمی اولویت‌دار، اجرای برنامه‌های ترویج علم، اعطای کرسی‌های پژوهشی، توسعه نظام داوری پژوهش‌ها و تقویت زمینه‌های همکاری با نهادهای حامی پژوهش است.

شب علم: رویدادی است که توسط دانشمندان و مروجان علم به منظور جلب توجه و علاقه‌مند کردن عموم مردم به علم و تفکر علمی، طراحی و اجرا می‌شود. در شب علم، علاوه بر آن که فضای لذت بخشی برای بازدید عموم از دریای بیکران علم فراهم می‌شود، فرصت‌هایی نیز به منظور عمیق‌تر شدن درک عموم مردم از برخی از جدیدترین مباحث نوین علمی فراهم می‌شود. توسعه و گسترش علوم، تقویت آگاهی‌های عمومی از طریق ساده‌سازی علم، آموزش علوم با روش‌های جذاب و ایجاد ارتباط میان علم و جامعه از نتایج برگزاری این رویداد خواهد بود.

ماده ۲: اهداف

برخی از اهداف این رویداد عبارتند از:

- ارتباط مؤثر جامعه دانشگاهی با عموم مردم؛
- اشاعه نگرش و بینش علمی؛
- ترویج حس کنجکاوی؛
- پرسشگری و خلاقیت؛
- تعامل علمی با چاشنی بازی، مسابقه و سرگرمی؛
- یادگیری بین نسلی؛
- الهام بخشی به جوانان و کمک به انتقال یافته های علمی به عموم مردم با ساده ترین و جذاب ترین روش ها.

ماده ۳: ضوابط حمایت از رویداد شب علم

۳-۱- دانشگاه ها و مؤسسات علمی-پژوهشی داوطلب، علاوه بر امکانات علمی و فنی متناسب، بایستی فضای فیزیکی مناسب برای برگزاری این رویداد را نیز داشته باشند.

۳-۲- دانشگاه ها و مؤسسات علمی-پژوهشی داوطلب، باید پیشنهاد خود را در قالب پیشنهاد بنیاد تهیه و در بازه زمانی معین شده در فراخوان، به بنیاد ارسال کنند. فراخوان اجرای برنامه شب علم به صورت فصلی اطلاع رسانی می شود.

۳-۳- نحوه ارائه رویداد شب علم در نوبت دوم و سوم باید نوآورانه و متفاوت از رویدادهای قبلی باشد.

۳-۴- در صورتی که محل استقرار دانشگاه و مؤسسات علمی-پژوهشی داوطلب در شهرهای کوچک باشد بررسی پیشنهاد صرفاً با هماهنگی سایر دانشگاه های استان انجام خواهد شد بنابراین مستندات لازم در این خصوص نیز بایستی به همراه پیشنهاد ارسال شود. تشخیص شهرهای کوچک با کارگروه ترویج علم در بنیاد است. لازم به ذکر است حمایت از رویداد، برای هر مرکز، حداکثر سالی یکبار خواهد بود.

۳-۵- به منظور مستند سازی و اطلاع رسانی رویداد، ارائه مستندات هماهنگی با صدا و سیما در خصوص انعکاس خبری، در صورتی که دانشگاه یا مؤسسه علمی داوطلب در شهرستان های کشور مستقر هستند از مدارک لازم برای بررسی پیشنهاد است.

۳-۶- دانشگاه یا مؤسسه علمی-پژوهشی، ضمن ارسال پیشنهاد، بایستی یک عضو هیئت علمی را به عنوان نماینده معرفی کند. نماینده به عنوان رابط بین بنیاد و متقاضی، مسئولیت تمامی هماهنگی‌ها را از زمان ارسال پیشنهاد تا تصویب و اجرای آن دارد.

۳-۷- پیشنهادده‌های دریافتی در کارگروه و گروه مربوطه داوری و بررسی می‌شوند. پیشنهادده‌های پذیرفته شده برای تصویب نهایی در شورای علمی بنیاد مطرح خواهند شد.

۳-۸- با توجه به تعداد مشخص حمایت از رویداد شب علم در هر فراخوان، تمامی پیشنهادده‌های دریافتی ارزیابی و داوری می‌شود اما شیوه انتخاب رقابتی است.

۳-۹- کارگروه مربوطه ضمن تصویب پیشنهاد، یک شخص را به عنوان ناظر بر اجرای تعهدات تعیین خواهد کرد که تمامی گزارش‌ها بایستی به تأیید ناظر برسد و مبالغ حمایتی نیز با تأیید ایشان پرداخت خواهد شد.

۳-۱۰- پس از تصویب پیشنهاد، تفاهم‌نامه حمایت از برگزاری رویداد شب علم با دانشگاه یا مؤسسه پژوهشی منتخب منعقد خواهد شد.

ماده ۴: ساختار پیشنهاد ارسالی رویداد شب علم

پیشنهادده‌های ارسالی بایستی شامل بخش‌های زیر باشد:

بخش اول: علمی- آموزشی شامل سخنرانی علمی به زبان ساده جذاب و کوتاه (۸ تا ۱۰ دقیقه)، آزمایش‌های علمی، بازی‌های علمی، بخش علوم (ریاضی، شیمی، فیزیک، زیست‌شناسی، نجوم)، رباتیک، محیط زیست، علوم انسانی، علوم اجتماعی و رفتاری، علم و آینده، هنر، معرفی مشاغل به زبان ساده، مسابقه‌های علمی و... .

- سخنرانی اساتید دانشگاه منتخب با موضوع معرفی و تشریح دستاوردهای علمی آن‌ها به زبان ساده و ترویجی، برپایی غرفه‌های نمایشگاهی از طریق انجام آزمایش‌های علمی از بخش‌های مهم این رویداد هستند.

تبصره: انتظار می‌رود سخنرانان شب علم دانشگاه، از میان اعضای هیئت علمی که قبلاً سابقه اجرا و سخنرانی به زبان ساده برای عموم را داشته‌اند، انتخاب شوند.

بخش دوم: فرهنگی و هنری

نمایش علمی، (انواع گوناگون نمایش‌های متناسب با فرهنگ ایرانی)، علم در قاب رسانه (نمایش فیلم سینمایی با موضوعات علمی، نمایش فیلم مستند علمی، نمایش فیلم انیمیشن)، اجرای انواع بازی و سرگرمی‌های علمی و جذاب برای خانواده‌ها، گپ‌وگفت‌های علمی و فرهنگی، بیان خاطره و تجربه با چاشنی علم.

بخش سوم: بخش خاص کودکان و نوجوانان (در محورهای علمی، تفریحی، بازی، سرگرمی و جذاب)، این بخش باید بتواند علاوه بر ایجاد ذهن پرسشگر، خاطره‌ای به یاد ماندنی و فراموشی نشدنی برای کودکان و نوجوانان رقم زند.

بخش چهارم: ورزش و سلامت

بخش پنجم: جشنواره غذای سالم

بخش ششم: نمایشگاه (برپایی غرفه‌ها و فروشگاه‌های با موضوع فعالیت‌های علمی دانشگاه به زبان ساده و غیره).

* لازم به ذکر است پذیرفته شدگان نهایی شب علم باید استانداردهای بنیاد ملی علم ایران در خصوص کیفیت اجرای برنامه‌های رویداد از قبیل نحوه سخنرانی، غرفه‌های حاضر در نمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و سایر برنامه‌ها را رعایت کنند.

ماده ۵: مخاطبین و شرکت کنندگان

مخاطبین و شرکت کنندگان برنامه متشکل از خانواده دانشگاه و عموم مردم هستند که اطلاع‌رسانی مناسب برای شرکت در برنامه بایستی توسط دانشگاه یا مؤسسه علمی - پژوهشی مجری انجام شود.

ماده ۶: مبلغ حمایت و نحوه پرداخت

۶-۱- سقف مبلغ حمایت از رویداد شب علم در دفعات مختلف عبارتست از:

سقف حمایت از رویداد برای برگزارکنندگان منتخبی که برای نخستین مرتبه از این حمایت بهره‌مند می‌شوند، در هر فراخوان تعیین می‌شود. در صورت برخورداری رویداد از ویژگی‌های نوآورانه و با تأیید کارگروه و ناظران شب علم، میزان حمایت تا ۵۰ درصد نسبت به مبلغ پایه قابل افزایش خواهد بود. همچنین دانشگاه‌هایی که با تأیید کارگروه، این رویداد را به صورت مشترک با یکی دیگر از دانشگاه‌ها برگزار نمایند، از ۵۰ درصد این سقف حمایت برخوردار خواهد شد و برگزارکنندگان منتخبی که برای بار دوم یا سوم رویداد «شب علم» را برگزار کنند، از ۷۰ درصد سقف حمایت شب علم بهره‌مند خواهند شد.

تأمین هزینه‌های بیش از سقف حمایت بنیاد بر عهده دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی برگزارکننده (از محل اعتبارات خود دانشگاه و یا مشارکت نهادها و مؤسسات دیگر) خواهد بود.

۶-۲- پرداخت مبلغ حمایت در سه مرحله و به شرح زیر انجام خواهد شد:

مرحله اول: چهل درصد پس از تصویب رویداد و انعقاد تفاهم‌نامه؛

مرحله دوم: سی درصد متناسب با پیشرفت کار قبل از برگزاری رویداد؛

مرحله سوم: سی درصد پس از برگزاری رویداد و ارائه گزارش عملکرد به همراه کلیه مستندات و تأیید ناظری که از طرف گروه ترویج علم بنیاد برای نظارت بر حسن اجرای برنامه معرفی خواهد شد.

ماده ۷: به منظور تسویه حساب، دانشگاه یا مؤسسه علمی-پژوهشی برگزارکننده رویداد موظف است مستندات برگزاری به همراه گزارش کامل از اجرای برنامه را به بنیاد تحویل دهد.

این شیوه نامه با یک مقدمه و ۷ ماده، در ماه بهمن سال ۱۴۰۴ به تصویب شورای علمی بنیاد رسید.

بنیاد ملی علم ایران